

Óvodai jogviszony keletkezésének általános rendje

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

5. § (1)¹ „...A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

a) az óvodai nevelés szakasza, amely a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi,...

8. § (1)² Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

(2)³ A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. A szülő – tárgyév április 15. napjáig benyújtott – kérelme alapján a gyermek jogos érdekét szem előtt tartva, annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a negyedik életévét betölti, különös méltánylást érdemlő esetben, – ha a szülő a gyermek negyedik életévének betöltését megelőzően már kérelmezte, úgy újabb – kérelem alapján annak az évnek az augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek az ötödik életévét betölti a Kormány rendeletében kijelölt szerv (a továbbiakban: felmentést engedélyező szerv) felmentheti a gyermeket az óvodai foglalkozáson való részvétel alól, ha a gyermek családi körülményei, sajátos helyzete indokolja. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az Eütv. 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban, vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében a kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. Az eljárási határidő ötven nap.

(2a)⁴ A (2) bekezdésben foglalt döntés ellen közigazgatási pert a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani. A felmentést engedélyező szerv döntését a bíróság nem változtathatja meg.

(2b)⁵ A bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő nyolc napon belül intézkedik a tárgyalási határnapnak a keresetlevél bírósághoz való érkezésétől számított harminc napon belüli időpontra történő kitűzéséről, kivéve, ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek.

(2c)⁶ A (2a) bekezdés szerint indult perben egyesbíró jár el első fokon. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró a perben a tárgyalás megkezdése előtt elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el. A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.

¹ Megállapította: 2015. évi LXV. törvény 2. §. Hatályos: 2016. IX. 1-től.

² Módosította: 2019. évi LXX. törvény 32. § (1) 3. a).

³ Megállapította: 2023. évi LII. törvény 171. § (13). Hatályos: 2023. IX. 1-től.

⁴ Beiktatta: 2019. évi LXX. törvény 7. § (2). Hatályos: 2020. I. 1-től.

⁵ Beiktatta: 2019. évi LXX. törvény 7. § (2). Hatályos: 2020. I. 1-től.

⁶ Beiktatta: 2019. évi LXX. törvény 7. § (2). Hatályos: 2020. I. 1-től.

(2d)⁷ A bíróság a keresetlevelet, a keresetlevél bírósághoz történő érkezésétől számított harminc napon belül bírálja el, a határozatát ugyanezen határidőn belül írásba foglalja és a felek részére kézbesíti.

(2e)⁸ A perben nem lehet alkalmazni a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 148. §-a szerinti ítélkezési szünetre vonatkozó rendelkezéseket.

(3)⁹ Az óvodai nevelés 6. melléklet szerinti finanszírozott időkerete magában foglalja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozásokra fordítható heti ötven óra időkeretet. A fenntartó az óvodában heti tizenegy órás időkeretben köteles megszervezni a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztő pedagógiai ellátását, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek egészségügyi, pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkoztatását.

(4)¹⁰ A kötelező óvodai nevelés korai fejlesztésben és gondozásban is teljesíthető.

49. § (1)¹¹ Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. A gyermek az óvodával jogviszonyban áll.

(2)¹²

(3)¹³ A települési önkormányzat közzéteszi az óvoda felvételi körzetét, valamint az óvoda nyitva tartásának rendjét. Az óvoda köteles felvenni, átvenni azt a gyermeket, aki életvitelszerűen az óvoda körzetében lakik (a továbbiakban: kötelező felvételt biztosító óvoda).

(3a)¹⁴ Az óvodai jogviszony a beíratás napján jön létre. A gyermek az óvodai jogviszonyon alapuló jogait a beíratás napjától kezdve gyakorolhatja. Jogszály, továbbá az óvoda házirendje egyes jogok gyakorlását az első nevelési év megkezdéséhez kötheti.

⁷ Beiktatta: 2019. évi LXX. törvény 7. § (2). Módosította: 2021. évi LII. törvény 23. § (1) 3.

⁸ Beiktatta: 2019. évi LXX. törvény 7. § (2). Hatályos: 2020. I. 1-től.

⁹ Megállapította: 2016. évi LXVII. törvény 108. § (1). Módosította: 2019. évi LXX. törvény 32. § (1) 3. b).

¹⁰ A 2012. évi CXXIV. törvény 3. § (2) bekezdése szerinti szöveggel lép hatályba. Módosította: 2016. évi LXXX. törvény 45. § 3.

¹¹ Módosította: 2021. évi LII. törvény 23. § (1) 18.

¹² Hatályon kívül helyezte: 2021. évi LII. törvény 24. § b). Hatálytalan: 2021. V. 28-tól.

¹³ Megállapította: 2013. évi CCIII. törvény 24. § (1). Hatályos: 2014. I. 1-től.

¹⁴ Megállapította: 2021. évi LII. törvény 8. §. Hatályos: 2021. V. 28-tól.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

20. § (1)¹⁵ Az óvodai beiratkozásra a tárgyév április 20-a és május 20-a között kerül sor. A fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal

a) közleményt vagy hirdetményt tesz közzé a saját honlapján,

b) közlemény vagy hirdetmény közzétételét kezdeményezi a fenntartásában működő óvoda honlapján, ennek hiányában a helyben szokásos módon, valamint

c) tájékoztatja az óvoda működésének helye szerinti települési önkormányzatot, amennyiben a fenntartó nem települési önkormányzat.

(1a)¹⁶ A fenntartói közlemény, hirdetmény tartalmazza

a)¹⁷ az óvodai felvételtől, az óvodai jogviszony létesítéséről,

b) az óvodai beiratkozás időpontjának meghatározásáról,

c) a gyermek óvodai beíratásához szükséges közokiratokról, dokumentumokról,

d) az óvodáztatási kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható jogkövetkezményekről,

e) az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai felvételéről, a nevelésükre az alapító okiratuk szerint jogosult óvodákról és azok elérhetőségéről,

f) az alapító okiratuk szerint nemzetiségi nevelést folytató óvodákról és azok elérhetőségéről,

g) az óvoda felvételi körzetéről

szóló tájékoztatást,

h)¹⁸ az óvodai felvétel tárgyában meghozott döntés közlésének határnapját, amely legkésőbb a beiratkozásra kiírt utolsó határnapot követő 30. nap, valamint

i) a jogorvoslati eljárás szabályait.

(1b)¹⁹

(1c)²⁰ A hivatal az Nkt. 45. § (8) bekezdése szerinti adatokat a tárgyév március elsejéig küldi meg a kötelező felvételt biztosító óvodák fenntartói számára. A hivatal április 16-áig értesítést küld azon gyermek lakcímére, akiknek a tárgyévben óvodáztatási kötelezettsége megkezdődik.

(1d)²¹ A szülő, ha azt az óvodai beiratkozás napján – az elektronikus elérhetőségének megadásával – kérte, elektronikus úton értesítést kap arról, hogy a gyermeke óvodai felvételt nyert vagy felvétele elutasításra került.

(2)²² A szülő – a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek kivételével – az óvodai nevelésben történő részvételre jogszabály alapján kötelezett gyermekét köteles beíratni a települési önkormányzat vagy a fenntartó által közzétett közleményben vagy hirdetményben meghatározott időpontban, vagy az óvodáztatási kötelezettség alól felmentését kérni.

¹⁵ Megállapította: 45/2014. (X. 27.) EMMI rendelet 10. § (1). Hatályos: 2014. XI. 4-től.

¹⁶ Beiktatta: 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet 5. § (2). Hatályos: 2013. III. 23-tól.

¹⁷ Módosította: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 14. § ba).

¹⁸ Módosította: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 13. § 3.1.

¹⁹ Hatályon kívül helyezte: 31/2020. (VIII. 31.) EMMI rendelet 20. § (1) 7. Hatálytalan: 2020. IX. 1-től.

²⁰ Megállapította: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 2. § (1). Hatályos: 2020. I. 1-től.

²¹ Beiktatta: 22/2015. (IV. 21.) EMMI rendelet 1. § (1). Hatályos: 2015. IV. 22-től.

²² Megállapította: 22/2015. (IV. 21.) EMMI rendelet 1. § (2). Módosította: 19/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet 21. § a), 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 13. § 3.3.1-3.3.3., 14. § bb), 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 5.

A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett gyermek szülője, ha gyermeke az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, köteles arról a beiratkozás idejének utolsó határnapját követő tizenöt napon belül írásban értesíteni a hivatalt. A napi négy órában óvodai nevelésre kötelezett, az óvodával jogviszonyban álló gyermek szülője, ha gyermeke az óvodakötelezettségét a jövőben külföldön teljesíti, előzetesen köteles értesíteni az óvodaigazgatót.

(2a)²³

(2b)²⁴

(2c)²⁵ A kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett, három éves kort betöltött, valamint az Nkt. 8. § (1) bekezdése szerinti harmadik életévét be nem töltött gyermek szülője a nevelési év közben kérheti felvételét az óvoda igazgatójánál, annak érdekében, hogy a gyermek részt vehessen az óvodai foglalkozásokon.

(3)²⁶ Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított személyazonosságot igazoló hatósági igazolványokat, továbbá a szülő személyazonosságát igazoló hatósági igazolványokat és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

(4)²⁷ Az óvoda igazgatója

a) az óvodai felvételi, átvételi kérelemnek helyt adó döntését írásban,

b) a kérelem elutasítására vonatkozó döntését határozati formában

– a szülő hozzájárulása esetén elektronikus úton – közli a szülővel. Az óvodai nevelésben való részvételre kötelezett gyermek átvétele esetén az óvoda igazgatója a döntésről értesíti az előző óvoda igazgatóját.

(5)–(6b)²⁸

(7)²⁹ A kijelölt óvoda igazgatója a megküldött szakértői vélemény vagy a tankerületi központ határozata alapján értesíti a hivatalt, ha a gyermeket az óvodába nem írták be.

(8)³⁰ Az óvodába felvett gyermeket az óvoda nyilvántartja. Ha a gyermek óvodát változtat, további nyilvántartása az átadó óvoda értesítése alapján az átvevő óvoda feladata.

(9)³¹ Az Nkt. 49. § (3) bekezdése alkalmazásában életvitelszerű ott lakásnak minősül, ha a gyermek a kötelező felvételt biztosító óvoda körzetében található ingatlan otthonául használja és az ilyen ingatlan a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásában a gyermek lakóhelyeként vagy tartózkodási helyeként az óvodai beiratkozás első határnapját megelőző három hónapnál régebb óta szerepel. Ha ez nem teljesül, vagy ha bármely körülmény alapján arra lehet következtetni, hogy a gyermek a nyilvántartásban szereplő lakhelyén vagy tartózkodási helyén nem életvitelszerűen lakik, úgy az óvodaigazgató, illetve az Nkt. 49. § (2) bekezdés szerinti esetben az óvodaigazgató vagy a fenntartó által szervezett bizottság jogosult felszólítani az óvodába jelentkező gyermek szülőjét, hogy az életvitelszerű körzetben lakás tényét akként igazolja, hogy a felszólítás kézhez vételétől számított 15 napon belül bemutatja a területileg illetékes

²³ Hatályon kívül helyezte: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 14. § bc). Hatálytalan: 2020. I. 1-től.

²⁴ Hatályon kívül helyezte: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 14. § bd). Hatálytalan: 2020. I. 1-től.

²⁵ Megállapította: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 2. § (2). Módosította: 37/2021. (VIII. 31.) EMMI rendelet 23. § (1) 4., 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 9.

²⁶ Módosítva: 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet 40. § b) alapján. Módosította: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 13. § 3.4.

²⁷ Megállapította: 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet 5. § (3). Módosította: 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 6., 10., 11.

²⁸ Hatályon kívül helyezte: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 14. § be). Hatálytalan: 2020. I. 1-től.

²⁹ Módosította: 51/2016. (XII. 29.) EMMI rendelet 6. § 1., 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 13. § 3.5., 14/2020. (IV. 16.) EMMI rendelet 1. § a), 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 4.

³⁰ A korábbi utolsó mondatot hatályon kívül helyezte: 34/2019. (XII. 30.) EMMI rendelet 14. § bf). Hatálytalan: 2020. I. 1-től.

³¹ Beiktatta: 32/2015. (VI. 19.) EMMI rendelet 1. §. Módosította: 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 7.

védőnőtől származó, a védőnői ellátás igénybevételét igazoló nyilatkozatot.

(10)³² Ha az óvodaigazgató, illetve az általa vagy a fenntartó által szervezett bizottság felszólítása ellenére a szülő a védőnői nyilatkozatot nem mutatja be, úgy az óvodaigazgató, illetve az általa vagy a fenntartó által szervezett bizottság jogosult az életvitelszerűen körzetben lakást családlátogatás kezdeményezésével ellenőrizni. Ha az óvodaigazgató, az általa, illetve a fenntartó által szervezett bizottság által javasolt legalább három időpont közül a gyermek szülője vagy törvényes képviselője egy alkalommal sem teszi lehetővé a családlátogatást, úgy vélelmezni kell, hogy a gyermek nem életvitelszerűen lakik a kötelező felvételt biztosító óvoda körzetében, és ennek alapján az óvodai felvétel megtagadható.

(11)³³ Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a szülők és az óvodapedagógusok véleményének kikérése mellett – az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 28. §-ában meghatározott feltételekkel összhangban – az óvodaigazgató dönt.

³² Beiktatta: 32/2015. (VI. 19.) EMMI rendelet 1. §. Módosította: 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 7.

³³ Beiktatta: 53/2016. (XII. 29.) EMMI rendelet 2. §. Módosította: 44/2023. (X. 19.) BM rendelet 23. § 8.